

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΠΕΡΕΤΤΑ

Αναμνησεί του κ. Θ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ

Ένα μήνα αργότερα ένεφανίσθησαν τα «Παρατήματα» τα δικά μου επί λιμπρέττου του Ν. Λάσκαρη πασιθέτα 75 παραστάσεις εις μίαν και την αΐτην περίοδον.

Έπικολούθησε το άμέως έπόμενον έτος, το «Πικ Νικα των Ιδίων συγγραφέων και το κατόπιν άμέως ή «Πρόθυμη χήρα» πάλιν των Ιδίων συγγραφέων και ή «Μοντέρνα Καμαρίερα» του Ν. Χατζηραυστόλου. Η έλληνική παραγωγή ειχεν ήδη άρχισι. Ο Σαμάρας ειχε δώσει ακόμα δύο άλλα έργα, την «Πριγκήπισσα της Σασών» και την «Κρητικοπούλα». Σιγά-σιγά το Βιεννέζικο ρεπερτόριο ειχεν άρχισι να όποχωρη πρό των έλληνικών έργων. Άλλά συγχρόνως νέα έπιδημία ένσκόπτει. Η όπερτομανία! Δέν ζέρω πώς έπέρας από το μυαλό των νεοελλήνων ότι καθέννας μπορούσε να συνθέσθι μίαν όπερέταν. Όλοι έθώρηναν το πράγμα εύκολο.

Έπλημμύρισαν λοιπόν τα θέατρα από έλληνικές όπερέττες. Υπήρξαν αύτοσχέδιοι συνθέται οι όποιοι έγραφαν τότε μίαν, άς ποιμε, όπερέταν και οι όποιοι έξηφανίζοντο και πάλιν εις την άφάνειαν και την άνυπαρξίαν. Διότι, ως είναι εύνητον, τα πρόχειρα εκείνα κατασκευάσματα δέν ήταν ποτέ δυνατών να «σταθούσι». Έτσι παρέμειναν μόνοι εις το θέατρον οι άληθινοί εργάται της όπερρετικής γραφίδος. Το Βιεννέζικο ρεπερτόριο ειχε τελείως πλέον παραγκωνισή. Η Έλληνική παραγωγή ήτο εις την άκμήν της.

ΚΑΙ ΘΥΜΑΤΑ

Η Έλληνικές όπερέττες ειχαν, άσφαλώς, μεγάλην έπίδρασιν εις την καθόλου κοινωνικήν ζωήν μας. Πολλά ύπηρεζαν τα θύματα τους. Η έλληνικές όπερέττες δέν ειχαν μόνον θαυμαστάς, αλλά και θύματα. Πολλοί έχασαν περιουσίας τάς όποιās διέθεσαν προς Ίδριυσιν όπερρετικών έπιχειρήσεων που δέν ήζεραν όμως να βι-

εούθουν. Άλλοι πάλιν ταλαντούχοι, διά να φανούν ευχάριστοι εις μίαν ήθοποιόν που συμπαθοούν, της Ίδριυσ θίσαν υπό την προσανομιαν της. Άλλοι έπίσης έξεπαρδίασθησαν με το να παρακολουθούθιν κάθε βράδου όπερρετικές παραστάσεις.

Έκτός όμως αυτών των θυμάτων ύπάρχουν και άλλα πραγματικά δυστυχώς, εις τα 1917, όταν έπαίξειτο ένα βράδου εις τα «Διονύσια» από τον θίσαν «Ένκελ ό «Υπνοβάτης» είδαμε εις τάς πρώτας γραμμάς ένα θεατή να φέρη κάτω ξερόδ από τα γέλοια, εις το κομικώτατον φινάλε της Β. πράξεως. Η αύλαια ειχεν ήδη κλεισίσι, αλλά εκείνος δέν ειχε ακόμη άνασηκωθή. Η σύζυγος του που τον συνώδευε του λέγει: «Ακόμα γελάς χριστιανέ μου; Έσκουε τότε να τον σηκώση με έντρομος ή δυστυχής άντελήθη ότι ό σύζυγος της ήταν νεκρός! Ειχε πάθει συγκοπήν της καρδίας. Η παράστασις δέν έσυνεχίσθη. Ο νεκρός μεταφέρθη άμέως εκ του θέατρον, άποκαλυπτομένων των θεατών και σχολιαζόντων το μοιραϊόν του άτυχούς εκείνου άκρατου, και τεματίσθη την ζωήν του με γέλοια, τραγούδια και χορούς... Άλλο έπίσης τραγικόν θύμα ύπηρεζεν ένας φιλήσυχος και εύσεπής Πειραιώτης, υπό τάς άκολούθους συνθήκας.

Την παραμονή των Χριστογένων των Δυτικών Νών Πειραιεί, στα 1921 έτελείτο εις τον εκεί Καθολικό Νά ή σχετική δλονυκτια. Μία παρά μίθουσιμνων περνούσε άπ' έξω από την έκκλησίαν και ένας εκ της παρίας τραγουδούσε το τραγούδι του Πάππα, από την γνωστήν όπερέταν «Θέλω να δω τον Πάππα». Τότε κάποιος εκ του έκκλησιασματος έξηλθε από την έκκλησίαν και έκαμε δριμυτάτας παρητηρήσεις εις τον άνευλαβή εκείνον τραγουδιστήν. Έπικολούθησε ζωηρά λογομαχία κατά την όποιαν ούτος έζήτη έπιστροφον και φωνεϊε τον καθολικόν συμπολίτην του, «Έκτοτε ή άστυνομία άπηγόρευσε την παράστασιν της όπερέττας εκείνης.

Άλλο έπίσης τραγικόν έπισηόδιον και πρωτοφανές εις τα θεατρικά χρονικά συνέβη κατά μίαν παράστασιν των «Απαχίδων των Αθηνών», κατά την όποιαν ένας ανισόρροπος, νομισμα κατά την νοσηράν του άντιλήψιν δι έθλιγετο από τα άπό σκηνής λεγόμενα, ώρμησε εκ του άκρατηρίου και άνήλθεν εις την σκηνήν κρατών τεραστίαν μάχαιραν, με την όποιαν ήπειλει να σφάζη τους ήθοποιούς. Ο ήθοποιός Καλαποθάκης έδέχθη το πρώτον πλήγμα, μάλλον έλαφρόν, ενώ άλλοι προσδραμόντες, συνέλαβον τον έξάλλον άκρατηήν και τον παρέδωσαν εις τα άστυνομικά όργανα.

ΝΟΟΤΡΟΠΙΑΙ

Η Έλληνική όπερέτα άντιμετώπισε πολλών ειδών νοοτροπίας του άκρατηρίου της. Υπήρξαν άκρασταί οι όποιοι εις μερικούς όπερρετικούς ήρωας ένόμιζαν ότι έβλεπαν τον Ίδιο τον έαυτο τους και ότι έσοτιρίζοντο. Ένθυμούμαι κάποτε ένα μεγαλοπρεπή κύριο που έπαρουσιάζη εις ένα θιασάρχην έλληνικής όπερέττας και τον ικέτευσε να κοπή ένα ώρισμόνον πρόσωπον από ένα Έργον διότι έθλιγετο! «Ξέρω-μάς έλεγες ότι έμένα όπνονοιτε. Δέν με πειράζει. Άλλά αν το

